

PRIMAVERA DE LA LENGUA LITERARIA

Per **OCTAVI SALTOR**

En aquest número de "Ancora" dedicat a la primavera, no podia mancar-li enguany un record de fidelitat al mestre de la prosa literària renaixentista, veritable consagrador de la primavera literària de la llengua, Joaquim Ruyra i Oms. Encara que nat a Girona (27 de setembre de 1858) i mort a Barcelona (15 de maig de 1939), Ruyra fou considerat, i es considerà ell mateix sempre, fill de Blanes, i vinculat, emorivament i creadorament, a la nostra Costa Brava; a la costa llewantina de Catalunya. I serà sempre sota aquest prisma temàtic que restarà perpetuada la seva producció.

Ruyra fou, a través dels seus llibres, dels seus premis als Jocs Florals, de les seves aptituds indiscutibles, un poeta. Però ho fou més encara en prosa que en poesia. Sense minva del seu encert en les modalitats narratives que feren la seva glòria, el seu estil, d'una precisió i transparència verament singulars i úniques, revestí sempre de poesia expressiva i emotiva els continguts més dramtics o més banals. Ruyra fou d'aquells escriptors que redimeixen tots els temes, amb el màgic toc de la seva personalíssima manera de dir les coses; de ponderar-les i enaltir-les.

Enguany serà celebrada, doncs, l'efemèrides estimulant i alligonadora del primer centenari de la naixença d'aquest escriptor meravellós i modèlic, que tant féu per l'embelliment literari del llenguatge, per la seva dignitat i perfecció i per la vindicació de tot el panorama coster, tan nostre, que centrà, en tanta magnitud, els seus ambients descriptius. Això donarà avinentesa per estudiar, no sols les extra-

ordinàries virtuts del seu estil, sinó també la doctrina estètica pròpia d'aquest cultivadíssim literat que no va fer de la seva originalitat una reacció d'espontaneïtat arbitrària, sinó, al revés, el resultat d'una prèvia convicció creadora.

De la mateixa manera que, en poesia, el llenguatge renaixentista neix, en realitat, amb Mossèn Cinto, i no troba la seva primavera fins a Carner, en la prosa, també comença amb Verdager l'assimilació literària de l'estil, però no arriba tampoc la primavera fins a Ruyra. Es una doble corba que, passant per estimables fases successives, ens du a aquestes dues grans figures que consoliden, elles soles, un renaixement literari.

De Carner, la Biblioteca Excelsa acaba de donar-nos, a través d'un nou format, tota l'obra poètica completa, prefaciada magistralment per Marià Manent, i revisada, amb pacient atenció i esforç de recreació, pel propi autor. De Ruyra, tenim, exhaustiva, l'edició completa total (prosa, poesia, teatre, assaigs, conferències, articles), inèdita o publicada, editada per la Biblioteca Rerenne, amb pròleg de Manuel de Montoliu i recopilació de notes de Josep Miracle. Aquest segueix essent, encara, després de deu anys, el millor homenatge actual possible a la memòria de Joaquim Ruyra i Oms.

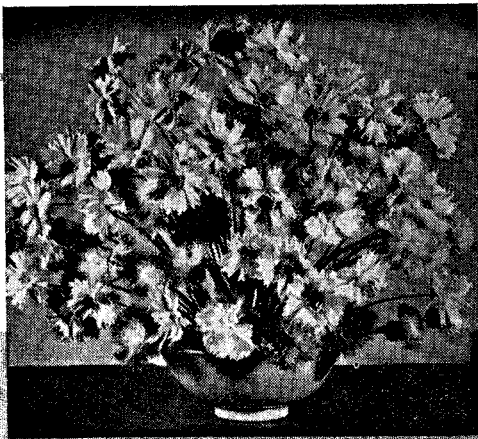
Potser, el que caldria, enguany, és fer una edició antològica o selectiva, de l'obra de l'autor d'"El rem de trenta-quatre". Era indispensable, entorn de la seva obra mort, recollir tota la producció, fins a les més ínfimes en-

grunes, del poeta de "Fulles ventiseses". Però és indubtable que, en la desigualtat inevitable d'aquest inventari commemoratiu, les noves generacions no poden destriar tan fàcilment com ho han anat fent els coneixedors del creador de "Marines i boscatges", les peces fonamentals i les aportacions estilísticament trascendents del narrador inimitable de "La Parada".

Per això suggerim ara, potser dintre de la mateixa col·lecció habitual de la Biblioteca Selecta, antologia substantiva de totes les lletres catalanes, l'edició de les proses més representatives del magisteri de Ruyra; aquelles que feren tot d'una la seva fama d'escriptor, i les que, més tard, la confirmaren. En un altre volum podrien ésser recollits els fragments que en podríem dir de doctrina moral i estètica, més rellevants dintre l'opus de l'estudiós de la inventiva. Bon nombre de constatacions precoces hi foren encara admirades, per no dir revelades, en el lector.

Des de les columnes d'"Ancora" l'homenatge del record de Ruyra, resti, per tant, tributat, amb fidelitat i reverència. Com ho fou del "Recull", de Blanes, Ruyra fóra avui, si hagués sobreviscut fins a la centena que ara celebrem (cosa encara humanament impossible, però idealment imaginable), col·laborador nostre. Per haver cantat el nostre paisatge i la nostra gent, en la seva llengua, i nostra, i per haver mort en la seva Pau, que Déu li doni glòria, i li eviti l'oblit del seu país, que aquestes ratves, com tantes altres aparegudes ja, i esperançadores, volen contribuir a conjurar.

PLANTAS FLORES Y SEMILLAS

GEIS

CALLE SAN JUAN, 28
TELÉFONO 358